

Årsregnskap for regnskapsåret 2007

Organisasjonsnr: 980 743 438
Navn/foretaksnavn: NORSK TOURETTE FORENING
Forretningsadresse: Frankendalsveien 97
3274 LARVIK

Brønnøysundregistrene
04.09.2020

Brønnøysundregistrene

Postadresse: 8910 Brønnøysund

Telefoner: Opplysningstelefonen 75 00 75 00 Telefaks 75 00 75 05

E-post: firmapost@brreg.no Internett: www.brreg.no

Organisasjonsnummer: 974 760 673

Brønnøysundregistrene

ÅRSREGNSKAP FOR REGNSKAPSÅRET 2007 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer: 980 743 438
Organisasjonsform: Forening/lag/innretning
Foretaksnavn: NORSK TOURETTE FORENING
Forretningsadresse: Sandakerveien 99
0404 OSLO

Regnskapsår

Årsregnskapets periode: 01.01.2007 - 31.12.2007

Konsern

Morselskap i konsern: Nei

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet: Ja
Benyttet ved utarbeidelsen av
årsregnskapet til selskapet: Regnskapslovens alminnelige regler

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet: Vibeke Walberg
Dato for fastsettelse av årsregnskapet: 31.12.2007

Grunnlag for avgivelse

År 2007: Årsregnskap er elektronisk innlevert.
År 2006: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2007.

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 11.09.2008

Brønnøysundregistrene

Postadresse: 8910 Brønnøysund
Telefoner: Opplysningstelefonen 75 00 75 00 Administrasjonen 75 00 75 09 Telefaks 75 00 75 05
E-post: firmapost@brreg.no Internett: www.brreg.no
Organisasjonsnummer: 974 760 673

Organisasjonsnr: 980 743 438
NORSK TOURETTE FORENING

RESULTATREGNSKAP

<u>Beløp i: NOK</u>	<u>Note</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Inntekter			
Salgsinntekt		102 932	39 645
Annen driftsinntekt		1 123 237	1 721 382
Sum inntekter		1 226 169	1 761 027
Kostnader			
Lønnskostnad		293 364	283 749
Avskrivning på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		19 435	17 326
Annen driftskostnad		800 500	1 321 682
Sum kostnader		1 113 299	1 622 757
Driftsresultat		112 870	138 270
Finansinntekter			
Annen renteinntekt		-1 210	888
Annen finansinntekt		-400	
Sum finansinntekter		-1 610	888
Netto finans		-1 610	888
Ordinært resultat før skattekostnad		111 260	139 158
Ordinært resultat etter skattekostnad		111 260	139 158
Årsresultat før minoritetsinteressier		111 260	139 158
Årsresultat		111 260	139 158

Sum langsiktig gjeld		60 000
Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld	28 649	1 466
Skyldige offentlige avgifter	13 698	55 792
Annen kortsiktig gjeld	33 215	31 892
Sum kortsiktig gjeld	75 562	89 150
Sum gjeld	75 562	149 150
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	229 271	191 597

Resultatregnskap

Norsk Tourette Forening

	Note	2007	2006
<u>Driftsinntekter</u>			
Salgs- og driftsinntekter		102 932	39 645
Tilskudd		877 137	1 474 672
Andre inntekter		246 100	246 710
Sum driftsinntekter		1 226 170	1 761 027
<u>Driftskostnader</u>			
Lønns- og personalkostnader		293 364	283 749
Ordinære avskrivninger		19 435	17 326
Annen driftskostnad		800 500	1 321 682
Sum driftskostnader		1 113 299	1 622 756
<u>Driftsresultat</u>		112 871	138 271
Annen renteinntekt		-1 210	888
Annen finanskostnad		400	0
<u>Netto finansinntekter (- kostnader)</u>		-1 610	888
<u>Ordinært resultat før skattekostnad</u>		111 261	139 158
<u>Ordinært resultat</u>		111 261	139 158
<u>Ekstraordinære poster</u>			
<u>Årsresultat</u>		111 261	139 158
<u>Disponering av årsresultat</u>			
Overført annen egenkapital		111 261	139 158
Sum disponert		111 261	139 158

Balanse

Norsk Tourette Forening

	Note	2007	2006
Eiendeler			
Anleggsmidler			
<u>Immaterielle eiendeler</u>			
<u>Varige driftsmidler</u>			
Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.		17 764	24 544
<u>Sum varige driftsmidler</u>		<u>17 764</u>	<u>24 544</u>
<u>Finansielle anleggsmidler</u>			
Sum anleggsmidler		17 764	24 544
Omløpsmidler			
<u>Varer</u>			
		0	6 156
<u>Fordringer</u>			
Kundefordringer		2 150	0
Andre fordringer		4 117	21 082
<u>Sum fordringer</u>		<u>6 267</u>	<u>21 082</u>
<u>Investeringer</u>			
<u>Bankinnskudd, kontanter o.l.</u>		<u>205 239</u>	<u>139 815</u>
Sum omløpsmidler		211 506	167 053
<u>Sum eiendeler</u>		<u>229 270</u>	<u>191 598</u>

Balanse

Norsk Tourette Forening

	Note	2007	2006
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
<u>Innskutt egenkapital</u>			
<u>Opptjent egenkapital</u>			
Annen egenkapital		153 709	42 447
<u>Sum opptjent egenkapital</u>		<u>153 709</u>	<u>42 447</u>
Sum egenkapital		153 709	42 447
Gjeld			
<u>Avsetning for forpliktelser</u>			
Andre avsetninger for forpliktelser		0	60 000
<u>Sum avsetninger for forpliktelser</u>		<u>0</u>	<u>60 000</u>
<u>Annen langsiktig gjeld</u>			
<u>Kortsiktig gjeld</u>			
Leverandørgjeld		28 649	1 466
Skyldige offentlige avgifter		13 698	55 792
Annen kortsiktig gjeld		33 215	31 892
<u>Sum kortsiktig gjeld</u>		<u>75 562</u>	<u>89 150</u>
Sum gjeld		75 562	149 150
Sum egenkapital og gjeld		229 270	191 598

Oslo, 28. 06. 2008
Styret for Norsk Tourette Forening

Terje Craig Furunes
Leder

Liv Irene Nøstvik
Styremedlem

Marianne Rasch Oberster
Styremedlem

Gitte Mikalsen Dahl
Styremedlem

Bente Hystad
Styremedlem

Audun Flaa Niilen
Styremedlem

Norsk Tourette Forening

Pb. 4568 Nydalen
0404 Oslo
tlf. 22 79 94 14 -- fax: 22 79 94 49
e-post: post@touretteforeningen.no
Foretaksregisteret: NO 980 743 438

Årsmelding 2007

Innledning

Norsk Tourette Forening (NTF) er en landsomfattende organisasjon som har til formål å utbre kunnskap om- og forståelse for Gilles de la Tourettes syndrom, være en støtte- og interesseforening for alle som har Tourettes syndrom (TS) og andre nevropsykiatriske tilstander, og arbeide for at samfunnet tilrettelegges for mennesker med disse tilstandene.

Noen av disse tilstandene er:

- ADHD - Attention Deficit Hyperactivity Disorder
- DCD - Developmental Coordination Disorder
- HKD - Hyperkinetisk forstyrrelse
- ADD - Attention Deficit Disorder
- ODD - Opposisjonell atferdsforstyrrelse
- OCD - Obsessive Compulsive Disorder

NTF har siden 1985 arbeidet for barn og unge med diagnosen Tourettes syndrom. Vår andel voksne medlemmer med diagnosen øker jevnt. Andelen medlemmer med komorbiditet (følgetilstander) er høy. Forskning viser at av de med TS-diagnose har et sted mellom 30-70% diagnosen ADHD, og at 20-30% har OCD i tillegg. Tourettes syndrom ligger innenfor psykiatrien, men behandles også av enkelte nevrologer. På grunn av den genetiske arveligheten er det ofte flere innen familien med en TS diagnose.

Hovedmålgruppen for vår forenings arbeid er foreldre/foresatte til barn med TS; barn, ungdom og voksne med TS og hjelpeapparatet.

Generell informasjon

Vi har vært nødt til å bruke mye av tiden og energien på å gjenoppbygge NTF. En tidligere leder ble politianmeldt i 2004 pga økonomisk underslag. Saken er henlagt pga bevisets stilling. Vedkommende satt med total oversikt; medlemslisten, informasjonsmaterialet mm. Vi måtte bruke mye tid for å forsøke å få dette tilbake. I tillegg skulle vi drive foreningen videre, uten midler. Dette har kostet mye tid og ressurser. Vi har brukt mange år på å komme opp igjen på tidligere nivå. Vi har bygd opp et nytt kontor i Sandakerveien 99, LHL bygget. Vi har snudd økonomien, omorganisert og effektivisert driften, bygd opp nye fylkeslag og ett nytt lokallag. Vi har laget nytt brosjyremateriell som vi får meget gode tilbakemeldinger på. Vi har klart å komme opp på tidligere nivå, og vi kan nå satse på det vi ønsker - å lage et bedre tilbud for medlemmene.

Interessene til barn og unge med TS ivaretas hovedsaklig ved at foreldre/foresatte får muligheter for informasjonsopphold, tilgang til artikler, tilgang til kurs, tilgang til foreningens likemannsarbeid og informasjon/opplæring til skoler og deres ansatte. Siden det er stor hyppighet av komorbiditet, er spredning av informasjon til hjelpeapparatet viktig og et av våre satsningsområder. Samarbeid med fagpersonell via vårt fagråd er også viktig.

Vi har utviklet et godt utvalg av informasjonsmaterieell som er en viktig brikke i vårt arbeid med å nå ut med informasjon til de med diagnosen TS, deres pårørende og fagapparatet. En mer detaljert beskrivelse finnes under overskriften informasjonsarbeidet senere i årsmeldingen. I tillegg produseres informative artikler i medlemsbladet 2-rette som dekker brukere og en liten del av hjelpeapparatet.

Komorbiditet er svært utbredt i denne gruppen, og vi har derfor mange medlemmer med mer enn en psykiatrisk diagnose. Disse har da i tillegg til sin TS-diagnose problemer med tilstander som ADHD, autistiske trekk, tvang, trassadferd, rus, skolevansker, sosial-psykiatrisk problematikk osv. I 2007 har vi hatt flere henvendelser fra personer som tidligere har vært innlagt i voksenpsykiatriske institusjoner under andre diagnoser, men som har fått endret sin diagnose til også omfatte TS etter at voksenpsykiatrien har fått økt kunnskap. Dessverre er det fortsatt store mangler på kompetanse om disse tilstandene, og følgelig veldig personavhengig hvilken behandling man får. Det som også er et problem er at det er diskusjoner i fagapparatet hvor de med TS hører hjemme. Hører de hjemme hos DPS, i psykiatrien eller i nevrologien? Det er derfor svært viktig med økt kunnskap om TS og de eventuelle komorbide tilstander i hele det psykiske behandlingsapparatet.

Det er mange av de unge voksne med TS og eventuelle følgetilstander som driver med selvmedisinerer og rus, og derigjennom følger gjerne kriminalitet. Hjelpeapparatet har ikke nok oppfølging å tilby, og når disse unge voksne innser behovet for hjelp er ikke hjelpen der. Flere måneder senere, når de kanskje får et tilbud, har de ofte ikke samme motivasjon. Familie og venner blir utslitte og går tomme. Det er et kjent problem at mange sliter ut vennene sine fra barnealder. Det er viktig at vi har et apparat der man kan lytte, gi råd, tilby coachingtjenester og hjelpe til overfor hjelpeapparatet med søknader etc når dette er ønskelig. Mange orker ikke å sette i gang og nøste frem sine rettigheter i jungelen. Mange er ikke frisk nok til å finne frem i systemene eller få med seg alt som blir sagt. Stadig nye saksbehandlere å forholde seg til gjør ikke saken enklere.

Dette er en gruppe mennesker som grunnet tilstanden og mangel på kunnskap om hvordan tilstanden best håndteres, ofte isolerer seg selv. Mange sliter med problemer relatert til TS helt fra barneskolealder og livet ut. Dette søker NTF å forhindre. NTF jobber aktivt for at barn, ungdom og voksne med Tourettes syndrom og deres pårørende skal få en bedre hverdag.

Vi arbeider for å få styrket bemanningen på vårt hovedkontor da arbeidsmengden er alt for stor for en 50 % stilling. Vi har 2007 vært nødt til å leie inn konsulenttjenester for å ta unna noe av det viktigste arbeidet. Landstyret som består av folk i fullt arbeid har ikke hatt kapasitet til å få gjennomført den stadige økende mengde nødvendig arbeid.

Foreningen har ulike tilbud som prøver å nå flest mulig av våre medlemmer. Det arrangeres aktivitetsekvelder, medlemstreff på dag- og kveldstid, seminarer, kurs, foredrag og informasjonsformidling til helsepersonell i primær- og spesialisttjenesten, PPT, BUP, DPS, skoler etc. Gjennom vår servicetelefon og vårt likemannsapparat har vi daglig kontakt med våre medlemmer, fagapparatet og andre interesserte.

Med foreningens formålsparagraf som utgangspunkt, har vi arbeidet etter planen om å være medlemmenes støtte i deres vanskelige situasjon. Vi jobber utadrettet mot skoler, ulike institusjoner (f.eks BUP, VOP og NAV), offentlige myndigheter og direktorater og samfunnet forøvrig, i håp om at vårt informasjonsarbeid kan øke kunnskapen og forståelsen om Tourettes syndrom og komorbide tilstander ute i samfunnet.

Samarbeid mellom brukerorganisasjonen og fagsiden har vært sentralt i vårt informasjonsarbeid i alle år, med vårt fagråd som sentral medspiller. I 2007 ble fagrådet utvidet med 2 nye medlemmer. Fagrådsmedlemmene har gjennom sine foredrag for brukere, og faglig innspill overfor egen yrkesgruppe spredt mye kunnskap. 3 av fagrådsmedlemmer er utnevnt til æresmedlemmer i NTF for sitt arbeid.

Fordi støttesystemets og andre aktørers oppgaver, ressurser og arbeidsmåter er i stadig endring, er det hele tiden viktig for NTF å ha den rette kunnskap, slik at vi kan håndtere de spørsmål og problemstillinger vi stilles overfor til enhver tid. Behovet for utvikle et tilbud som er til det beste for våre medlemmer, gjør det nødvendig for oss å samarbeide på tvers av det faglige kompetansemiljøet.

Utfordringen vil være å bidra i enda større grad til at medlemmene som har behov for-, og rett til den hjelpen som skal til for at de skal kunne bruke sine ressurser på en positiv måte og få et verdig og interessant liv. Vårt arbeid er i all hovedsak rettet mot å nå våre medlemmer der de er, og med den topografi og det bosetningsmønster Norge har, er det en stor utfordring for oss.

Medlemsmedvirkning

Vi har som intensjon at vi alltid vil ha et tilbud til spesielle grupper blant medlemmene. Dette avhenger sterkt av vår dialog med medlemmene og de tilbakemeldinger og evalueringer vi får på våre gjennomførte tiltak. Vi har i 2007 gjennomført tiltak innenfor de ressursrammer vi har blitt tildelt for forskjellige grupper spredd rundt om i landet.

Medlemsmassen er relativt stabil og med et økende aktivitetsnivå betyr det at flere tar aktivt del i arbeidet med å gjøre hverdagen bedre for medlemmene. Likemannsapparatet vårt er i hyppig kontakt med medlemmer og pårørende. Også våre likemenn opplever en økt pågang fra ansatte i skoleverket og helsevesenet som hungrer etter informasjon om Tourettes syndrom. Sentrale punkter er tilrettelegging av skolehverdagen og samarbeidet skole/hjem.

Foreningen er organisert med et landsstyre og fylkeslag med egne styrer. Ved utgangen av 2007 har NTF 9 fylkeslag, 1 lokallag samt kontaktpersoner i Møre og Romsdal, Østfold, Vestfold. Vi jobber med å få egne kontaktpersoner for Oppland, Troms og Finnmark. Vårt hovedkontor er lokalisert i Oslo, og her har vi en organisasjonssekretær ansatt i 50% stilling. Alt arbeid i landsstyret og i fylkeslagene skjer på frivillig og ulønnet basis. Vår likemannstjeneste er også ulønnet og frivillig.

I 2007 fikk vi etablert et nytt fylkeslag som dekker begge Trøndelagsfylkene. Dette fylkeslaget har vært svært etterlengtet, og de har i løpet av sin korte levetid hatt stor aktivitet. Spesielt har dialogen med spesialisthelsetjenesten i området vært god. NTF har blitt en naturlig samarbeidspartner i forbindelse med utarbeidelse av kurs rettet mot Tourettes syndrom. De har også fått innpass i "Vårres, brukerstyrt senter" som jobber med brukermidvirkning og aktiviteter på tvers av diagnosegrensene.

I tillegg ble også Salten lokallag etablert i løpet av året. Det å drive foreningsarbeid i langstrakte Nordland er ikke enkelt, og aktive personer i Bodø og omegn har i løpet av året fått etablert god aktivitet.

Styresammensetning i perioden 2007-08

Kjønnsfordelingen har i perioden vært 50/50, og det anses som svært tilfredsstillende.

Leder:	Foreningen fikk ikke valgt leder i 2007
Nestleder:	Terje Craig Furunes, Nord-Trøndelag
Sekretær:	Liv Irene Nøstvik, Vestfold
Styremedlem:	Marianne Rasch Oberster, Akershus
Styremedlem:	Gitte Mikalsen Dahl, Nordland
Styremedlem:	Audun Flaa Nilsen, Vest-Agder
Styremedlem:	Tom Wulff, Oslo, ble fritatt for sitt verv fra 01.09.07
Styremedlem:	Bente Hystad, Hordaland
Vara:	Roar Bromseth, Sør-Trøndelag
Revisor:	PricewaterhouseCoopers AS
Valgkomite:	Ann Kristin Hultin, Akershus (leder) Wenche Authen, Østfold Terje Hegna, Vestfold

Landsstyret satte ned et Arbeidsutvalg (AU) på sitt konstituerende styremøte rett etter forrige årsmøte. Liv Irene Nøstvik (leder), Marianne Oberster og Tom Wulff utgjorde dette AU. Fra 10.11.07 gikk Gitte Mikalsen Dahl inn i AU i Tom Wulffs sted.

Styret har i perioden fra forrige årsmøte hatt 6 styremøter. Gjennom kalenderåret 2007 ble det avholdt 9 styremøter. På grunn av den geografiske spredningen på medlemmene i landsstyret og ønsket om å holde kostnadene nede, har 2 av møtene vært avholdt som telefonkonferanser. 4 fysiske heldags styremøter med likemannsopplæring påfølgende dag har vært gjennomført.

Økonomi

Foreningens regnskap er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

I 2007 var stram kostnadsstyring en nødvendighet. Pådraget av aktiviteter spesielt knyttet til søknader om offentlige midler gjorde at vi måtte leie inn konsulentbistand. Dessverre ble utbetalingen av likemannsmidler høsten 2007 svært forsinket, og dette satte foreningen i en alvorlig økonomisk klemme. LHL bidro med et kortsiktig lån slik at vi kunne betale våre forpliktelser. Dette lånet ble innfridd da midlene omsider ble mottatt.

Foreningens egenkapital er per 31.12.07 på kr 153.709,- og den likvide situasjonen er god. Årsresultatet for 2007 er kr 111.261,-. Resultatet foreslås overført til annen egenkapital. Den totale verdien av NTS sine eiendeler er kr 229.270,- for 2007 mot kr 191.598,- for 2006.

Styret vil i første halvdel av 2008 legge stor vekt på gjennomføring av planlagte aktiviteter som har fått innvilgede midler.

Framdriftsplan

På årsmøtet ble det lagt fram en årsplan som innebar stø kurs. Dette innebar et høyt aktivitetsnivå både på sentralt og lokalt plan. Høy tilgjengelighet overfor våre medlemmer samt et svært aktivt arbeid med å søke midler for å sikre og gjennomføre treff, kurs og seminarer for våre medlemmer og tillitsvalgte var hovedaktivitetene.

Både pårørende og gruppen "unge voksne" klager på NAV-systemet gjennom vår servicetelefon samt på likemannstelefonene. Her har vi som organisasjon en stor utfordring, og vi må bidra til å sette fokus på informasjonsarbeid innad i NAV.

NTF har et behov for en dataansvarlig i 50 % stilling som kan arbeide med den nødvendige og faglige informasjonen utad, samt å holde hjemmesiden oppdatert og i et tidsriktig format. Her kan vi kurse tillitsvalgte i organisasjonen, likemenn etc. Det er også ønskelig med egne forum for hjelpeapparatet og for barn og ungdom.

Vi må arbeide for skolering av medlemmer med tanke på kvalifisering for tillitsverv og aktiv medvirkning i foreningen. Arbeidet med å opprette fylkeslag i alle fylker i Norge må føres videre. Vi arbeider for å få til et større samarbeid med lærings- og mestringssentrene rundt om i landet. Gjennom dette arbeidet håper vi å få til et bredere tilbud enn det vi har i dag. Det er dessverre veldig forskjellig hva disse sentrene kan hjelpe oss med å arrangere rundt om i landet.

Kafé/treffsteder, aktivitetskvelder og medlemsmøter for personer med TS og deres pårørende arrangeres nå i flere fylker, og gir mulighet for gjensidig utveksling av informasjon. Disse aktivitetene er populære, og flere er under planlegging. Etter ønske fra flere fylkeslag ønsker vi å få utarbeidet et materiell om selvhjelpsgrupper for voksne, slik at vi kan få i gang slike grupper i fylkene. Dessverre har vi ikke midler til dette arbeidet pr tid.

Vi har satset mye mer på samarbeidet med foreningen Ananke da mange med TS har en form for OCD (tvangstanker eller tvangshandlinger). Samarbeidet med ADHD Norge er også viktig, og vi vil arbeide for å styrke dette i fremtiden da svært mange med TS har en ADHD-diagnose. I tillegg til å gi tid, støtte og veiledning til våre medlemmer forsøker vi å gi dem nødvendige retteledninger innen rettigheter. Vi har her ett samarbeid med Rettighetssenteret til FFO. Samarbeidet med disse aktørene er meget viktig da vi ser at de som sliter psykisk har store sosiale problemer med sin TS og eventuelle følgetilstander. FFOs rettighetssenter er nå representert i vårt fagråd. Det andre nye fagrådsmedlemmet vi fikk i 2007 er psykolog og har god erfaring innen kognitiv terapi og OCD..

NTF har et skrikende behov for å styrke bemanningen på hovedkontoret. Vi har pr. i dag kun en ansatt i 50% stilling. Et halvt årsverk klarer knapt å få utført 30 % av de mest viktige administrative oppgavene. Landsstyret er ansvarlig for de resterende oppgavene, og dette sliter veldig på styrets medlemmer. De har stort sett alle full jobb ved siden av i tillegg barn hjemme eller egne tilstander med denne problematikken. Det er vanskelig å få kontinuitet i arbeidet. Mye tid går med til å dele informasjon og å gi opplæring til styrets medlemmer på administrative oppgaver i stedet for å få tid til å jobbe for det som er absolutt viktigst; arbeid rettet mot våre medlemmer.

Vi ser et stort behov for å ha en fagperson ansatt som kan gi faglige råd og veiledning.

Et viktig arbeidsområde er å kunne informere om Pasientrettighetsloven, Psykiatriloven, individuelle planer (IP) etc. Videre skal vedkommende benyttes som underviser og motivator for voksne under fylkeslagenes arrangementer. Vi ønsker/planlegger at vedkommende skal besøke samtlige fylkeslag årlig. Vi ønsker at denne konsulenten skal benyttes som medarrangør/foreleser i kursvirksomhet rettet mot nevropsykiatri for fagpersoner i helsetjenesten.

Det er ikke ukjent for oss at mange unge voksne driver med rus og kriminalitet. Pårørende har ikke noe å stille opp med eller har gått tomme for lenge siden. Det er viktig at vi har et apparat å tilby denne gruppen med f.eks. samtaler, tid til å lytte, være til stede, rettlede i hjelpeapparatet, gi informasjon til skoler, arbeidsplasser, hjelpe til med IP etc.

NTF planlegger å arrangere ulike seminarer for barn, ungdom og unge voksne med TS, samt deres pårørende. Gjennomføring av dette avhenger av tildelte midler. Seminarene har som formål å styrke medlemmenes kunnskap om TS og komorbiditet, og øke mulighetene for å mestre hverdagen. Seminarene gir også medlemmene mulighet til å komme seg ut av hjemmet, treffe andre likesinnede, og etablere et verdifullt nettverk. Det er ofte flere i familien som har TS, AD/HD, OCD etc. Dette gir økt stress i familien. Mange av foreldrene er udiagnostiserte

Aktiviteter; kurs, arrangement og prosjekter

Prosjekter:

Vi fikk kun et prosjekt gjennomført i samarbeid med stiftelsen Helse og rehabilitering i 2007. Seminar for foresatte til barn med Tourettes syndrom ble avholdt 19-21 oktober i regi av Hedmark fylkeslag i samarbeid med Øverby kompetansesenter. Dette ble en stor suksess og vi registrerer et stort behov for lignende seminarer blant medlemmene våre.

Arrangement:

Nasjonalt kompetansesenter for ADHD, TS og Narkolepsi (NK) arrangerte i samarbeid med NTF opphold for barn med TS og deres familier på Frambu 8-12 oktober. Dette var et begrenset, men landsomfattende tilbud. Søknadsantallet viser at behovet for denne typen kurs er meget stort. Søsken- og hverdagsproblematikk, samt et opphold over tid der man har mulighet til å gå skikkelig inn på diagnosen samt følgetilstander er et stort behov. Dette kurset fikk kjempeflotte tilbakemeldinger fra både barn og voksne. Vi håper at vi får gi våre medlemmer det samme tilbudet i 2009. Vi takker NK for at vi kunne gi våre medlemmer et så flott tilbud

Oslo og Akershus fylkeslag har flest medlemmer av våre fylkeslag og har også størst aktivitet. De har en egen gruppe for unge voksne som har hatt jevnlige møter gjennom hele året, med bowling, kino, markatur, kunstutstilling og restaurantbesøk på agendaen. Fylkeslaget har hatt 7 medlemsmøter/treff for alle medlemmene. Felles for alle disse møtene og treffene har vært muligheten for å lære mer om TS, OCD, ADHD, Autisme og utveksle erfaringer og utfordringer med likesinnede.

I slutten av november arrangerte de et todagers likemannskurs for gamle og nye likemenn. Styret i fylkeslaget har de tre siste årene stilt opp to dager på Østlandske lærerstevne på Høyskolesenteret i Oslo. Dette gjorde vi i år også (2-3.11). Vi delte ut brosjyrer, og fortalt om TS til lærere og førskolelærere fra hele østlandsområdet. To meget vellykkede dager der vi fikk ut masse informasjon om TS.

Vi har deltatt på medlemsmøter hos Norsk OCD-forening Ananke, samt samarbeidet med ADHD Norge. Det har vært avholdt 6 styremøter, kursing innen diagnosen med komorbiditet, samt søknadsskriving. Fylkeslederen har vært på skoler og holdt foredrag, vært med som brukerrepresentant på skoler, på PPT kontorer, sosialkontorer, møter i kommunen med mer. Leder sitter også i Regionalt fagmiljø for ADIID, TS og Narkolepsi, og er brukarmedvirker i FFO. Den daglige driften av fylkeslaget betjenes av leder på leders hjemmekontor.

Hedmark fylkeslag har også vært svært aktive. I alt fem medlemsmøter med både eksterne forelesere og sosiale aktiviteter er avholdt. Styret har avviklet 8 styremøter. I forbindelse med Helse og rehabiliteringsprosjektet "Seminar for foresatte av barn med TS" avviklet de to seminarer internt i tillegg til selve seminaret som var landsomfattende.

Telemark fylkeslag har arrangert 3 medlemskvelder med Bowling/Pizza/likemannsarbeid. De har også arrangert 2 medlemsmøter med foredragsholdere fra helsevesenet. Unge voksne gruppa hadde 3 samlinger. De hadde også stand på 200-årsdagen for Porsgrunn by. Styret avviklet 4 styremøter.

Hordaland fylkeslag har avholdt 9 styremøter i 2007. I tillegg til årsmøte i fylkeslaget arrangerte de bowlingkveld, fagseminar med temaet "Tourette syndrom og tilgrensende tilstander. Utfordringer i hverdagen. Tilrettelegging i skolen, v/Gerd Strand, NK samt familiesamling. De har også bistått lokale BUP'er ved flere ansvarsgruppemøter, holdt foredrag for skoleklasser på videregående trinn. Fylkeslederen har deltatt i flere fora (Brukerrepresentant i NAV Hordaland og Helse Bergen samt Regionalt fagmiljø for ADHD, TS og Narkolepsi) og betjent kontoret i Bergen en dag per uke.

Rogaland fylkeslag har arrangert 3 medlemsmøter (1 i Stavanger og 2 i Haugesund). De arrangerte hyttetur for unge voksne gruppa. I tillegg har de holdt innlegg hos LMS i Haugesund samt deltatt i en paneldebatt for hjelpepleierelever på en videregående skole. Fylkeslaget hadde 7 styremøter i løpet av 2007.

Sogn og Fjordane har arrangert to medlemssamlinger, hvorav det ene ble avviklet i forbindelse med årsmøtet. I tillegg har de hatt informasjonsstand i Florø over to dager. Fylkeslaget hadde 5 styremøter i løpet av 2007.

Nordland fylkeslag arrangerte kurs på Fauske for foreldre og fagfolk med tema TS, ADHD og OCD. De har også avviklet årsmøte og 5 styremøter.

Trøndelag fylkeslag arrangerte medlems/stiftelsesmøte i april. Arrangerte i samarbeid med Vårres brukerstyrt senter, Statped og BUP St Olav kurs for foreldre til barn med TS. Har også hatt et medlemsmøte der trygdeordninger var tema. Interimstyret hadde 3 styremøter i 2007.

Det planlagte landsomfattende familieseminaret i tilknytning til det internasjonale symposiet på Lillehammer måtte dessverre avlyses på grunn av liten påmelding. Det ble lagt ned et stort arbeid for å få dette seminaret på beina. Tidspunktet for seminaret var ikke gunstig for våre medlemmer da det sammenfalt med avslutning av skoleår/start av feire.

Informasjonsarbeidet

Foreningen får svært mange henvendelser fra foreldre, medlemmer, pårørende og ikke-medlemmer. Vi anbefaler alle som kontakter oss å skaffe seg det brosjyrematerialet som vi fikk utarbeidet i samarbeid med stiftelsen Helse- og Rehabilitering i 2006, og vi opplever at det er stor interesse for dette materialet.

Mange som kontakter oss opplever at de endelig møter forståelse. Vi har infotelefon betjent av vår organisasjonssekretær en dag i uken. Denne telefonen hadde tidligere langt større tilgjengelighet, men vi har vært nødt til å kutte tilgjengeligheten pga tidspress.

I tillegg har vi vår servicetelefon som er betjent av erfarne likemenn tre av de øvrige ukedagene. Dette tilbudet har også dessverre blitt redusert fra tre til en servicetelefon pga landstyreets kapasitet. På servicetelefonen har vi også mye aktivitet. Her redder man av og til liv ved å stille sin tid og kunnskap til disposisjon til ungdommer og unge voksne som sliter veldig i hverdagen. De møter dessverre ofte liten forståelse i skolesystemet, hos psykologen eller hos legen. Sosialt sett har denne gruppen det ofte veldig vanskelig

Som et tredje ledd i vår informasjonsvirksomhet har vi likemannsapparatet. Vi har gjennom de siste årene og spesielt i 2007 jobbet intensivt med opplæring og strukturering av vår likemannsvirksomhet. Alle fylkeslag har nå en likemannskoordinator som er i jevnlig kontakt med de fire fylkeskoordinatorerne i landsstyret.

I 2007 har vi opplevd en voksende trend med telefoner fra lærere som vil ha informasjon om TS. Mange foreldre/foresatte spør om råd angående problemer deres barn har i tilknytning til TS-diagnosen. Dette er gjerne foreldre til barn som nettopp har fått diagnosen eller som er under utredning. Disse initielle samtalene er ofte tidkrevende da de som ringer ofte har mye på hjertet.

Vi fikk laget nytt brosjyremateriell i 2006 med midler fra Helse og Rehabilitering. Vårt nye informasjonsmaterieill er et viktig bidrag i å få spredd informasjon til både foreldre, unge voksne og fagapparatet. Vi har brosjyrer rettet mot flere grupper: "Foreldrenes guide", "Voksen med TS", "Legens guide", "Barnevernet guide", "Helsesøsters guide", "Rettigheter" og "Lærerens guide". I tillegg har vi foldere med informasjon til lærere, medelever og en ren informasjonsfolder. Vi har også Aleksanders dagbok, en bok for barn med diagnosen. Brosjyrematerialer har vært av stor betydning for våre brukere og for hjelpeapparatet. Vi har pr tid to filmer med informasjon tilgjengelig på DVD og VHS, men disse er av gammel årgang og vi ønsker å få laget noe nytt materieill.

Vi opplever en økt etterspørsel etter tjenester og informasjon. Mange unge voksne trenger hjelp med veiledning i en vanskelig hverdag. De sliter sosialt, fungerer ikke i arbeidslivet eller på skolebenken. Her er det viktig å hjelpe de med å få på plass en IP slik at man får på plass et apparat rundt dem. Dette arbeidet fortsetter.

Vårt medlemsblad, forumet på vår hjemmeside samt vårt nye informasjonsmaterieill har vært et viktig bidrag til å hjelpe våre medlemmer. Likemannstjenesten vår, kursingen av likemenn samt utarbeidelsen av likemannspermene som ble gjort i 2007 var et viktig bidrag i arbeidet for å bedre tilbudet til våre medlemmer med psykiske problemer.

Brukermedvirkning

Brukermedvirkningen har virkelig skutt fart i 2007. Faglige nettverk rundt ADHD, Tourettes syndrom og Narkolepsi er etablert, eller er under etablering i alle helseregionene. Spesielt i Helse Midt-Norge og Helse Sør-Øst har vi fått en veldig god dialog med fagmiljøet.

Utdrag fra det Nasjonale mandatet;

Formål

Nasjonalt kompetansesenter for AD/HD, Tourettes syndrom og narkolepsi skal i samarbeid med brukere og det øvrige tjenesteapparatet bidra til at tjenestene til mennesker med AD/HD, Tourettes syndrom og narkolepsi blir tilrettelagt ut fra individuelle behov, helhetlig tilnærming og er preget av langsiktighet og kontinuitet. I tråd med Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten skal tjenestene være av god kvalitet, dvs. at tjenestene

- er virkningsfulle,
- er trygge og sikre,
- involverer brukerne og gir dem innflytelse,
- er samordnet og preget av kontinuitet,
- utnytter ressursene på en god måte,
- er tilgjengelige og rettferdig fordelt.

Denne brukermedvirkningen er svært viktig for at realkompetansen pasientene og deres pårørende besitter blir hørt. Dette er et svært viktig ledd i arbeidet med å forbedre tilbudet til våre medlemmer. I Norsk Tourette Forening ønsker vi å gi tillitsvalgte opplæring og mulighet til å delta i dette svært viktige arbeidet, og vi søker å få aktiv brukermedvirkning gjennom brukerutvalg i alle landets helseforetak.

Planer for 2008/09

I 2008 vil vi fortsette å arbeidet med å styrke det regionale likemannsapparatet. Vi vil gjennomføre likemannsopplæring for både sentrale og regionale tillitsvalgte.

Med støtte fra Helse og rehabilitering vil vi gjennomføre to seminarer. "Foreldreseminar med tema selvhjelpsgrupper" i regi av Oslo og Akershus fylkeslag og "Seminar for unge voksne med Tourettes syndrom" har begge fått tildelt midler.

Fylkeslagene viser en økt aktivitet, og reetableringen av Agder fylkeslag er et viktig innslag på vår agenda for 2008. Oslo og Akershus Fylkeslag vil også arrangere et seminar for unge voksne med fokus på arbeid og attføring i september.

Vi vil også jobbe videre med informasjon i skolen. Både i grunnskolen og på videregående er det mange medlemmer som sliter, og i mange tilfeller er det små tiltak og tilrettelegginger som skal til. Vi ønsker å bedre informasjon i skolene blant annet i samarbeid med Statped og Nasjonalt kompetansesenter for ADHD, Tourettes syndrom og Narkolepsi. De tiltak vi har gjennomført i 2007 har gitt oss viktig tilbakemelding, og det viser seg at godt tilrettelagt og presentert informasjon fra fagpersonell, pårørende og ungdom med TS gir god effekt. Vi ser det som svært viktig at alle får samme informasjon for å unngå misforståelser.

Vi har valgt å sette et større fokus på våre medlemmers psykiske helse i vårt arbeid framover. Det å skape en bedre hverdag for de med TS med eventuelle følgetilstander handler ikke bare om å behandle tics og skape forståelse blant allmennheten. Vi må tenke på hele mennesket, og mange med TS og deres pårørende sliter med den mentale delen av livet også.

Mange av våre medlemmer, og spesielt de over 18 år, sliter med å finne gode tilbud for å ta vare på sin psykiske helse. Vi vil derfor bidra aktivt i regionale og nasjonale fora for å søke å bedre denne situasjonen. De har gjerne komorbide tilstander som ADHD og tvangstilstander (OCD), og sliter med dårlig selvbilde, sosial angst, søvnproblemer, adferdsproblemer etc. Denne gruppen trenger positive opplevelser, og trening i det å mestre ting andre tar som en selvfølge. Vi ønsker å gi denne gruppen muligheter for mestring i trygge omgivelser, og samtidig gi dem mulighetene til å skaffe seg et større nettverk.

NTF arbeider kontinuerlig med å informere offentlige instanser og landets befolkning om hva TS er, og hvilke konsekvenser dette kan ha for de som har denne diagnosen samt følgetilstander. Dette bidrar til å ufarliggjøre TS, og de som har diagnosen mottar større aksept for sin tilstand. Dette kan igjen styrke deres psykiske helse og hindre at de isolerer seg. Kunnskap ut til foreldre, skoler, SFO, fritidskontakter om tilstandene gjør at de med TS kan få et enklere liv. Vi ønsker å arbeide i større grad ute blant medlemmene, da det er viktig å sette fokus på hvordan en kan hjelpe en med TS med følgetilstander til å bli mer selvstendig, frigjøre seg fra foreldrene, slippe å belaste systemet, informere om IP etc...

Vi ønsker oss midler til å sende alle fastleger, BUP-er og VOP-er brosjyren "Legens guide", informasjonsfoldere til venterommene, samt en del brosjyrer til utgivelse til foreldrene; "Foreldrenes guide". Vi har også planlagt å lage en pakke med forskjellig og nødvendig, informasjon som foreldrene vil få i hånden når barnet får diagnosen TS på BUP, poliklinikken eller innen habiliteringen. Det samme tilbudet vil vi gi til nydiagnostiserte voksne på DPS-er, hos nevrologer, i psykiatrien. Dette er vi sikre på kan gi god hjelp og trygghet og et kraftig puff i riktig retning for at denne gruppen skal komme lettere gjennom hverdagen. Vi har også etterspørsel etter å få brosjyrene våre på engelsk. Første prioritet er å få oversatt "Foreldrenes guide" og "Voksen med TS".

Landsstyret skal bistå fylkeslag og lokallag, organisatorisk og faglig.

Vi ønsker å samarbeide med Helse- og Sosialdirektoratet om veileder for utredning, og behandling av barn, unge og voksne med ADHD. Vi vil også sette fokus på utarbeidelse av nødvendige kartleggingsverktøy i BUP og VOP.

Vi vil arbeide for et samarbeide med vår nordiske søsterorganisasjoner. Vi ønsker å utvikle et intranett i organisasjonen slik at tillitsvalgtes arbeid i fylkene blir lettere. Første steg i prosessen kom i 2006-2007 med igangsettelse av fylkeskoordinatorer i landsstyret. Vi vil utvikle vår hjemmeside med gode informasjonssider for medlemmer og fagapparat. Dette er viktig da vi ser at flere og flere benytter dette, og etterspørselen etter informasjon er stor.

Problemene våre er tidspress, økonomi, og at våre frivillige blir utbrent, da det er alt for stort arbeidspress på det sentrale ledd. Med et styrket hovedkontor har man mulighet til å konsentrere seg i større grad om hjelpebehovet samt å styrke organisasjonen og hjelp til hjelpeapparatet.

Organisasjoner innen psykisk helse opplever større variasjon i aktiviteten hos sine tillitsvalgte. For å hjelpe fylkeslagene har landstyret fordelt ansvar for oppfølging av fylkene mellom seg slik at en får et tettere og lettere samarbeid mellom fylkene og landstyret. Dette har vi gjort med at vi har koordinatorene som fast følger opp hver sine fylkeslag og/eller lokallag.

Som tidligere nevnt er det et enormt behov for å styrke hovedkontoret med en stilling. Vi ønsker her en 50 % fagstillingen som skal brukes til undervisning av personell, brukere og familier, produsere fagstoff til medlemsbladet og arbeide mot fagsiden. Videre skal vedkommende holde kurs for brukere og pårørende for å øke kompetansen blant brukere. I den andre 50 % stillingen ønsker vi å få en person med brukererfaring, erfaring med diagnosen og følgetilstander. En godkjent brukerrepresentant som kan følge opp foreldre, unge voksne, drive med opplæring sammen med den ansatte fagperson fra brukerens side. Sammen kan disse to personene utrette veldig mye både mot medlemmer, fagsiden og i informasjonsøyemed. Det er viktig med et godt samarbeid mellom hovedkontor, landstyret, fylkes- og lokallag. Denne stillingen skal brukes til kursing av tillitsvalgte, likemenn, og brukerrepresentanter. Disse skal være støttespillere for organisasjonens likemannstjeneste og følge opp brukermedvirkere ute i landet.

Samarbeid med andre pasientorganisasjoner, Rådet for Psykisk Helse og FFO videreutvikles.

Vi har fylkeslag i 9 fylker, og ett lokallag, og vi ønsker å ha tilbud så nære medlemmene som mulig. Derfor ønsker vi å få etablert flere fylkes- og lokallag, men problemet er ofte å ha et organisatorisk system som sikrer forsvarlig drift og skaffe tillitsvalgte. Det blir stadig tyngre å få personer til å stille til ledende styreverv på frivillig basis. Her har vi en stor utfordring. Det vi jobber for er å få en økonomi der alle tillitsvalgte får dekket sine utlegg, og etter hvert et lite møtehonorar da det går mye tid til forberedelser og etterarbeid.

Stadig flere benytter internett til å skaffe seg informasjon. Det siste året kom svært mange henvendelser til foreningen via hjemmesiden. Landsstyret ønsker å benytte data mer som støtte til fylkeslag gjennom egne fylkessider på hjemmesiden. Vi ønsker å formidle nyheter og kurser tillitsvalgte faglig og organisatorisk. Vi har derfor behov for midler til å ansette en webmaster med faglig bakgrunn i 50 % stilling. En dataansvarlig som har jobbet som lærer, eller spesialpedagogisk koordinator er vårt ønske.

Med en økning i midler vil vi kunne utvikle og drifte et intranett i organisasjonen. Da kan vi via nettet holde kurs for sekretærer og kasserere, lage et oppfølgingssystem for likemenn og brukerrepresentanter, oppgradere og følge opp fylkeslagenes hjemmesider samt utarbeide kursmateriell. Flere tar kontakt med oss som pårørende- og brukerorganisasjon gjennom internett fordi hjelpeapparatet ikke informerer om brukerorganisasjonene. Vi søker å få våre nettsider mer tidsriktig og informativ. Det er kommet forslag fra medlemmer og fagpersoner om egne infosider beregnet for barn og ungdom og fagpersoner.

Vi gjør det vi kan for at fylkesledere skal samles en gang årlig for faglig og organisasjonsmessig opplæring. Behovet er større, men økonomien tillater ikke dette.

"2- rette" er vårt medlemsblad. Det sendes ut til medlemmene to ganger årlig. Vi har måttet gå ned på antall utgivelser av økonomiske grunner, men vi håper å få til kvartalsvise utgivelser. Bladet fikk en ny og friskere layout i 2006. Det inneholder faglig informasjon og mye likemannsmateriell fra medlemmene. "2- rette" er en svært viktig del av vårt likemannsarbeid, og benyttes som informasjonskanal av våre medlemmer og hjelpeapparatet. Målet med bladet er å gi medlemmer og hjelpeapparatet økt kunnskap med spesiell fokus på mestring av egen lidelse, og ikke minst gi støtte til pårørende.

Vårt nye brosjyremateriell er svært informativt for mange grupper; leger, lærere, annet helsepersonell, ikke minst nydiagnostiserte og pårørende til mennesker med Tourettes syndrom. Vårt store ønske er å få distribuert disse brosjyrene ut til hjelpeapparatet og videre til brukerne. De kan være til god hjelp og vil vise flere at NTF finnes. Vi har tre hefter som gis ut gratis mens de større brosjyrene selges. Mange trenger noen å snakke med, eller hjelp til å finne frem i hjelpeapparatet. Dette er noe vi i NTF kan hjelpe med. Av erfaring vet vi også at til mer informasjon man har om diagnosen, jo bedre vil man takle hverdagen. Vi ønsker nå i første omgang å sende ut pakker med brosjyremateriell til DPSer, BUPer, PPT-kontorer, øyepoliklinikker, nevrologiske poliklinikker, fastleger samt barnepoliklinikker i hele landet.

Ytre miljø

Norsk Tourette Forenings arbeid påvirker ikke det ytre miljø i negativ art.

Sluttord

Landsstyret vil takke følgende uvurderlige støttespillere:

Gerd Strand, leder for Nasjonalt kompetansesenter

Aud Mork Bredesen for uvurderlig støtte og bistand i perioden.

Fagrådsrepresentantene Henning Aabeck, Trygve Lindback, Gerd Strand, Bjarne Hansen og Atle Larsen.

Vi vil også rette en stor takk til Pelle Sandstrak for samarbeidet, og det arbeidet han gjør i inn- og utland for TS. Vi vil også takke organisasjonssekretær Inger Berg-Olsen for hennes viktige bidrag i organisasjonen.

Oslo 28. 06.2008

Terje Craig Furunes

Liv Irene Nøstvik

Marianne Rasch Oberster

Bente Hystad

Gitte Mikalsen Dahl
Godkjent på telefon
28. 06. 08

Audun Flaa Nilsen
Godkjent på telefon
28. 06 08

Roar Bromseth

PricewaterhouseCoopers AS
Postboks 748
NO-0106 Oslo
Telefon 02316
Telefaks 23 16 10 00

Til Landsstyret i Norsk Tourette Forening

Revisjonsberetning for 2007

Vi har revidert årsregnskapet for Norsk Tourette Forening for regnskapsåret 2007, som viser et overskudd på kr 111 261. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og norsk god regnskapsskikk er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimer, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets økonomiske stilling 31. desember 2007 og av resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med norsk god regnskapsskikk
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversikkelig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med norsk lov og god bokføringskikk
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og om forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 30. juni 2008

PricewaterhouseCoopers AS

Svein-A. Martinsen
Statsautorisert revisor

Kontorer: Arendal Bergen Drammen Frednslad Førde Hamar Kristiansand Mo i Rana Molde Måløy Narvik Oslo Slavanger Stryn Tromsø Trondheim Tønsberg Ålesund
PricewaterhouseCoopers navnet refererer til individuelle medlemsfirmaer tilknyttet den verdensomspennende PricewaterhouseCoopers organisasjonen
Medlemmer av Den norske Revisorforening | Foretaksregisteret: NO 987 009 713
www.pwc.no

Noter årsregnskap 2007 – Norsk Tourette Forening

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven 1998. Det er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld.

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifiseringen av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet ikke forventes å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Langsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Kortsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Varer

Varer er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og netto salgsverdi.

Pensjonsforpliktelser

Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført. Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader.

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Skatter

Foreningen er ikke skattepliktig ihht. skattelovens § 2-32.

Driftsinntekter

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres. Offentlige tilskudd inntektsføres når disse benyttes.

Offentlige tilskudd

Foreningen har mottatt følgende offentlige tilskudd:

	2007	2006
Sosial og helsedirektoratet	267 700	450 118
Tilskudd fra fylker	0	0
Likemannstilskudd	276 080	250 000
Tilskudd Helse&Rehabilitering	234 300	742 512
Utdanningsdirektoratet	0	0
AETAT refusjon lønn	0	0
Funksjonshemmede studieforbun	16 000	0
Helse Øst	20 000	20 000
Andre tilskudd	63 057	12 042
SUM	877 137	1 474 672

.Note 2 – Varige driftsmidler

Note 1 Varige driftsmidler

	Pcer
Anskaffelseskost 01.01.	51 977
Tilgang	12 654
Avgang	0
Anskaffelseskost 31.12.	64 631
Oppskrevet tidligere	0
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	-46 867
Balanseført verdi 31.12.	17 764
Årets avskrivninger	19 435

Maskinene avskrives over en periode på 3 år, med en månedlig sats på 2,7%

Note 3 - Lønnskostnader, m.m.

	2007	2006
Lønn	216 231	209 316
Arbeidsgiveravgift	35 454	35 335
Avsatt pensjonspremie		11 357
Andre personalkostnader	41 679	27 741
Totale lønns- og personalkostnader	293 364	283 749
Antall ansatte	0,50	0,50

Pensjonspremien er ikke avsatt, men kostnadsført i sin helhet.

Ytelser til ledende personer

Det er ikke utbetalt honorar til styret eller daglig leder. Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder, styreformann eller andre nærstående parter.

Revisor

Kostnadsført godtgjørelse til revisor fordeler seg slik :

-revisjon	20 938
-andre tjenester (attestasjoner)	0
Sum godtgjørelse til revisor	20 938

Utgiftene til revisor er oppgitt inkl. mva.

Note 4 – Andre driftskostnader

Oversikten viser kontosammendrag for kostnader som inngår i andre driftskostnader:

Kontonavn	2007	2006
Husleie	34 491	32 515
Revisjon/regnskap	35 001	26 250
Advokatbistand	0	0
Andre konsulentbistand	34 438	11 375
Kontorrekvisita/utstyr	14 777	67 124
Produksjon trykksaker	41 170	0
Kopiering	141 542	54 132
Internett/Funk/Web+divers	0	0
EDB-kostnader	46 103	18 832
Video/Info.hefter	0	0
Medlemsblad/trykksaker		142 279
Telefon, fax	51 810	46 139
Porto	50 326	170 383
Reisekostnader	106 117	147 184
Kilometergodtgjørelse	0	0
Diett godtgjørelse	0	0
Oppholdsutgifter	101 572	87 919
Landsmøte	0	0
Møtekostnader	21 414	990
Likemannsarbeid/H&R		265 500
Tiltak ansatte	0	0
Tilskudd Fylkeslag	83 500	164 710
Kontingenter	11 544	14 351
Annonser	0	0
Andre kostnader	26 695	71 999
Sum andre driftsutgifter	800 500	1 321 682

Note 5 - Egenkapital

	2007	2006
Egenkapital 1.1.	42 448	-96 710
Korrigert egenkapital		
Årets resultat	111 261	139 161
Egenkapital 31.12	153 709	42 451

Note 6 – Bundne midler

I Den Norske Bank inngår bundne skattetrekksmidler med kr. 5 391.-.